

Izvještaj: komentari i odgovori

Prednacrt propisa: Pravilnik o odobravanju letova

R.b.	Lice/organizacija koja je dala komentar	Sadržaj komentara sa obrazloženjem	Prihvatljivost komentara	Razlozi za prihvatanje ili odacivanje
1.	Edin Šarić, BHANSA (BHNOF)	<p>Članak 21. stavak</p> <p>Komentar: Potrebno je unijeti u ovaj član činjenicu da BHDCA ne može dati odobrenje za obavljanje sportske aktivnosti ukoliko nije izvršena koordinacija sa BHANSA-om. Iz nekog razloga BHANSA kao pružalac usluga u zračnom prometu može zahtjevati od organizatora da izmjeni horizontalne ili vertikalne granice zone, vrijeme aktivnosti,...</p> <p>Obrazloženje: Dosadašnja praksa je pokazala da se ova koordinacija obavljala preko BHNOF-a, što je neprihvatljivo.</p>	Komentar se prihvaća	Uvršten je stav koji obavezuje organizatora za pribavljanje saglasnosti BHANSA ukoliko se aktivnosti obavljaju u kontrolisanom vazдушnom prostoru
2.	Edin Šarić, BHANSA (BHNOF)	<p>Članak 21. stavak 1</p> <p>Komentar: Potrebno je planiranje otpočeti obrnutim redoslijedom. Ukoliko se ATM, odnosno FMP izjasni koliko dana ranije moraju imati objavljenu i aktiviranu zonu u sistemu, onda neka taj rok bude polazna osnova za definisanje krajnjeg roka za podnošenje zahtjeva u BHDCA, vodeći računa o drugim aktivnostima (dobivanje saglasnosti/odobrenja iz BHANSA, popunjavanje zahtjeva za izdavanje NOTAM-a, koordinacija oko objave,...)</p> <p>Obrazloženje: Praksa je pokazala da je ovaj rok od 20 radnih dana bio nedovoljan</p>	Komentar se ne prihvaća	FMP je uključen u ove aktivnosti samo u slučaju kada se te aktivnosti odvijaju u kontrolisanom vazдушnom prostoru. Ovo je definisano u istom članu, dodavanjem stava (4) u kome je naglašeno da je organizator dužan pribaviti saglasnost nadležne kontrole letenja prije podnošenja zahtjeva BHDCA.
3.	Edin Šarić, BHANSA (BHNOF)	<p>Članak 21. stavak 3</p> <p>Komentar: Dosadašnja praksa je pokazala da odgovorna/kontakt osoba nije isto što i rukovodilac letenja/aktivnosti na terenu</p> <p>Obrazloženje: Često je potrebno koordinirati aktivnosti sa nadležnom jedinicom kontrole letenja (ACC, APP, TWR) u smislu početka aktivnosti, prekida,...</p>	Komentar se prihvaća	U Članu 21. stav (3) uvrštena je tačka c) c) ime i prezime, kontakt telefon rukovodioca aktivnosti na terenu,

4.	Edin Šarić, BHANSA (BHNOF)	<p>Članak 21. stavak 4</p> <p>Komentar: -potrebno je izmijeniti ovaj rok od 72 sata na 7 dana prije -izbaciti uslov da se zahtjev za izdavanje NOTAMa popunjava u najbližoj ARO kancelariji</p> <p>Obrazloženje: -Obzirom da je jedna od primjedbi auditora bila aktivacija R i D zona (72 sata ranije umjesto 7 dana) potrebno je izmijeniti ovaj rok, u isto vrijeme vodeći računa o zahtjevima ATM-a (FMP) - NOTAM REQUEST FORM (zahtjev za izdavanje NOTAMa) se nalazi (u toku je objava na web stranici) na web stranici BHANSA-e</p>	Djelimično prihvaćen	<p>Usvaja se dio koji govori o popunjavanju zahtjeva u ARO</p> <p>(5) Organizator vazduhoplovne priredbe dužan je popuniti zahtjev za izdavanje NOTAM-a, koji se može naći na internet stranici www.bhansa.gov.ba i poslati ga, elektronskom poštom ili faksom, uz priloženo odobrenje BHDCA, NOTAM birou najkasnije 72 sata prije planiranog početka aktivnosti.</p> <p>Dio koji se odnosi na D i R zone i podnošenje NOTAM zahtjeva 7 dana prije aktivacije se ne usvaja jer BHDCA ne daje odobrenja za korišćenje i aktivaciju tih zona</p>
5.	Edin Šarić, BHANSA (BHNOF)	<p>Članak 23. stavak</p> <p>Komentar: Pogrešno numerisani stavovi ovog člana</p> <p>Obrazloženje: Stav 4 ovog člana ima oznaku (2)</p>	Komentar se prihvaća	Stavovi numerisani po redu
6.	Edin Šarić, BHANSA (BHNOF)	<p>Članak 23. stavak 1</p> <p>Komentar: Potrebno je planiranje otpočeti obrnutim redoslijedom. Ukoliko se ATM, odnosno FMP izjasni koliko dana ranije moraju imati objavljenu i aktiviranu zonu u sistemu, onda neka taj rok bude polazna osnova za definisanje krajnjeg roka za podnošenje zahtjeva u BHDCA, vodeći računa o drugim aktivnostima (dobivanje saglasnosti/odobrenja iz BHANSA, popunjavanje zahtjeva za izdavanje NOTAM-a, koordinacija oko objave,...)</p> <p>Obrazloženje: Praksa je pokazala da je ovaj rok od 10 radnih dana bio nedovoljan</p>	Komentar se ne prihvaća	<p>Nakon prethodno pribavljenog odobrenja od BHANSA rok od 7 dana je sasvim dovoljan za izdavanje odobrenja BHDCA sa dodatkom 3 dana za podnošenje zahtjeva za izdavanje NOTAM-a, naravno pod uslovom da se zahtjev za izdavanje NOTAM-a uputi u za to predviđenom vremenskom roku.</p>
7.	Edin Šarić, BHANSA (BHNOF)	<p>Članak 23. stavak 2 (4) vidi komentar iznad</p> <p>Komentar: potrebno je izmijeniti ovaj rok od 72 sata na 7 dana prije</p>	Komentar se ne prihvaća	D i R zone nisu u nadležnosti BHDCA

		<p>Obrazloženje: Obzirom da je jedna od primjedbi auditora bila aktivacija R i D zona (72 sata ranije umjesto 7 dana) potrebno je izmijeniti ovaj rok, u isto vrijeme vodeći računa o zahtjevima ATM-a (FMP)</p>		
8.	Edin Šarić, BHANSA (BHNOF)	<p>Članak 24. stavak --</p> <p>Komentar: potrebno je dodati uslov za uskraćivanje odobrenja, dodati stav d)</p> <p>Obrazloženje: Dosada organizator nije bio ničim sankcionisan ukoliko nije slao zahtjev za objavu NOTAM-a</p>	Komentar se prihvća	<p>Uvrštena je tačka d) koja glasi:</p> <p>d) ukoliko podnosioc zahtjeva nije uputio zahtjev za izdavanje NOTAM-a u roku predviđenom ovim Pravilnikom.</p>
9.	Branimir Beljo, Odjel za upravljanje zračnim prometom (ATM), BHANSA	<p>Član 3. stav a)</p> <p>Komentar: Pojam u novom Pravilniku o odobravanju letova definiran pod a) glasi:</p> <p>a) aerodromski slot: vremenski okvir rezervisan za let u dolasku/odlasku sa nekog aerodroma,</p> <p>U starom Pravilniku o odobravanju letova piše: a) slot zračne luke: vremenski okvir rezerviran za let u dolasku/odlasku sa neke zračne luke,</p> <p>Obrazloženje: Trebalo bi jasno definirati ovaj pojam i držati se njegove definicije zbog jednoznačnosti.</p>	Komentar je ranije uvršten u dokument.	<p>a) aerodromski slot: vremenski okvir rezervisan za let u dolasku/odlasku sa nekog aerodroma,</p>
10.	Branimir Beljo, Odjel za upravljanje zračnim prometom (ATM), BHANSA	<p>Član 3. stav c)</p> <p>Komentar: U stavu c) piše sljedeće:</p> <p>c) generalna avijacija: vazduhoplovi koji se ne koriste za komercijalni transport ili za radove iz vazduha,</p> <p>Obrazloženje: Trebalo bi uz definiciju dodati i skraćenicu GA – general aviation iz Naredbe o pravilima letenja kako bi se izbjegla dvosmislenost i mješanje s GAT – general air traffic</p>	Komentar se prihvća	<p>U definiciji generalne avijacije uvrštena je engleska verzija sa skraćenicom- pojašnjenjem, „general aviation – GA“</p>
11.	Branimir Beljo, Odjel za upravljanje zračnim prometom (ATM), BHANSA	<p>Član 3. stav e)</p> <p>Komentar: U stavu e) piše sljedeće:</p> <p>e) odobrenje za letenje: dopuštenje operatoru vazduhoplova da izvršava letove u vazdušnom prostoru Bosne i Hercegovine,</p>	Komentar se prihvća	<p>Tačka e) mijenja se i glasi:</p> <p>e) odobrenje za letenje: odobrenje nadležne vazduhoplovne vlasti operatoru vazduhoplova da izvršava letove u</p>

		<p>Obrazloženje: Predlažemo da se ovaj opis malo proširi kako bi bolje opisao navedeni pojam. U trenutnom opisu pojma nije naglašeno da nadležno tijelo treba izdati odobrenje.</p>		vazдушnom prostoru Bosne i Hercegovine uključujući i polijetanja/slijetanja sa aerodroma u BiH,
12.	Branimir Beljo, Odjel za upravljanje zračnim prometom (ATM), BHANSA	<p>Član 4.</p> <p>Komentar: Tekst glasi: Pravilnik je u skladu sa Zakonom o vazduhoplovstvu Bosne i Hercegovine, Naredbom o letenju vazduhoplova i standardima i preporučenom praksom ICAO-a, sadržanim u Aneksu 8 - Plovidbenost vazduhoplova i Aneksu 18 - Bezbjedan transport opasnih materija vazduhom.</p> <p>Obrazloženje: U ovom članu naveden je netočan naziv dokumenta, Naredba o letenju vazduhoplova je netočan naziv dokumenta, dokument se zove Naredba o pravilima letenja zrakoplova</p>	Komentar se prihvata	Uvršten je originalni naziv dokumenta „Naredba o pravilima letenja vazduhoplova“
13.	Branimir Beljo, Odjel za upravljanje zračnim prometom (ATM), BHANSA	<p>Član 12.</p> <p>Komentar: Stav (2) u Članu 12. glasi: (2) BHDCA izdaje pisano odobrenje i dostavlja ga podnosiocu zahtjeva u predviđenom roku.</p> <p>Obrazloženje: Smatramo da je potrebno jasno definirati koji je to predviđeni rok za izdavanje pisanog odobrenja</p>	Komentar se djelimično prihvata	<p>Ovaj stav jasnije definiše vremenske roкове koji su obrazloženi za sve slučajeve ponaosob i glasi:</p> <p>(2) BHDCA izdaje pisano odobrenje i dostavlja ga podnosiocu zahtjeva u vremenskim rokovima definisanim ovim pravilnikom. Vremenski rokovi su predviđeni za svaki slučaj posebno.</p>
14.	Branimir Beljo, Odjel za upravljanje zračnim prometom (ATM), BHANSA	<p>Član 19.</p> <p>Komentar: U ovom članu postoji greška tehničke prirode. Naime, dva puta Vam se ponavlja slovo e) u listi stavova unutar navedenog člana.</p> <p>Obrazloženje: Umjesto dva člana pod e) potrebno je nakon e) dodati stav f)</p>	Komentar se prihvata	Tačke su obilježene po redosljedu
15.	Ured za sigurnost zračne plovidbe	<p>Član 9.</p> <p>Komentar: Članak ne daje jasne smjernice na koga se sve odnosi obveza dostavljanja zahtjeva za aerodromski slot i to bi trebalo</p>	Komentar se ne prihvata	Aerodromski slotovi su u isključivoj nadležnosti aerodroma. Aerodromi u skladu sa svojim kapacitetima i radnim vremenom izdaju slotove.

		<p><i>preciznije regulirati.</i> <i>Naš je stav da zahtjev za aerodromski slot ne bi trebali podnositi generalno zrakoplovstvo koje i inače ovim pravilnikom (članak 8.) ne treba tražiti zahtjev za odobrenje letova od BH DCA.</i></p> <p>Obrazloženje: <i>U zadnjih nekoliko godina događali su se slučajevi da su posade zrajoplova generalnog zrakoplovstva uredno popunjavale plan leta, ali nisu tražile zahtjev za odobravanje aerodromskog slota. U toj situaciji međunarodne zračne luke nisu na vrijeme imale informaciju o letu već su istu dobijala iz ARO ureda nakon što bi ih ARO ured zaprimio ili tu informaciju nisu mogli nikako dobiti jer je došlo do zatvarnja rada zračne luke putem objave NOTAM-a kao razlike o odosu na radno vrijeme objavljeno u AIP-u BiH. Sve to je uzrokovalo da dođe do slijetanja na zatvorenu zračnu luku ili odlaska na alternativnu zračnu luku.</i> <i>Pored toga u velikoj većini država za letove generalnog zrakoplovstva nije potrebno dobivati aerodromski slot.</i></p>		
16.	Sanja Landeka Panić BHANSA (ARO BL)	<p>Članak 21. stavak 4</p> <p>Komentar: <i>Organizator sportske manifestacije bi, prema ovom članu, trebao doći u ARO i popuniti zahtjev za izdavanje NOTAMa i zatim ga, zajedno sa priloženim odobrenjem BHDCA poslati u NOF.</i></p> <p>Obrazloženje: <i>(1)Ukoliko je, iz razloga vođenja neke evidencije, potrebno da se zahtjevi za izdavanje NOTAM-a šalju preko ARO, potrebno je dozvoliti mogućnost da se u ARO, elektronski ili faksom, dostavi zahtjev za izdavanje NOTAM-a i odobrenje iz BHDCA, koje će onda ARO proslijediti u NOF kao i ostale zahtjeve. Smatram da je dolazak organizatora u ARO, samo da bi popunili zahtjev, čisto gubljenje vremena, jer nisu svi organizatori u blizini ARO.</i> <i>(2)Ukoliko smatrate da nije</i></p>	Komentar se prihvaća	Pravilnikom je propisana procedura slanja zahtjeva za izdavanje NOTAM-a koja ne uključuje ARO

		<p><i>potrebno vođenje evidencije o poslanim zahtjevima za NOTAM preko ARO, predlažem da se ARO potpuno izbaci iz lanca prosljeđivanja zahtjeva za NOTAM i odobrenja BHDCA. Time bi organizator direktno slao zahtjev za NOTAM sa odobrenjem BHDCA u NOF. Za obrasce zahtjeva za NOTAM bi se mogao, u slučaju da isti nisu dostupni preko interneta, obratiti najbližem ARO ili direktno u NOF.</i></p>		
17.	Sanja Landeka Panić BHANSA (ARO BL)	<p>Članak 23 stavak 2</p> <p>Komentar: Organizator aktivnosti bi, prema ovom članu, trebao doći u ARO i popuniti zahtjev za izdavanje NOTAMA i zatim ga, zajedno sa priloženim odobrenjem BHDCA poslati u NOF.</p> <p>Obrazloženje: (1)Ukoliko je, iz razloga vođenja neke evidencije, potrebno da se zahtjevi za izdavanje NOTAM-a šalju preko ARO, potrebno je dozvoliti mogućnost da se u ARO, elektronski ili faksom, dostavi zahtjev za izdavanje NOTAM-a i odobrenje iz BHDCA, koje će onda ARO prosljediti u NOF kao i ostale zahtjeve. Smatram da je dolazak organizatora u ARO, samo da bi popunili zahtjev, čisto gubljenje vremena, jer nisu svi organizatori u blizini ARO.</p> <p>(2)Ukoliko smatrate da nije potrebno vođenje evidencije o poslanim zahtjevima za NOTAM preko ARO, predlažem da se ARO potpuno izbaci iz lanca prosljeđivanja zahtjeva za NOTAM i odobrenja BHDCA. Time bi organizator direktno slao zahtjev za NOTAM sa odobrenjem BHDCA u NOF. Za obrasce zahtjeva za NOTAM bi se mogao, u slučaju da isti nisu dostupni preko interneta, obratiti najbližem ARO ili direktno u NOF.</p>	Komentar se prihvaća	Pravilnikom je propisana procedura slanja zahtjeva za izdavanje NOTAM-a koja ne uključuje ARO
18.	Miloš Komlenić	<p>Član 5</p> <p>Komentar: Nepostojanje procedure odobravanja letova STRANIH državnih vazduhoplova</p> <p>Obrazloženje: Praksa je pokazala</p>		<p>Državni vazduhoplovi su u nadležnosti MVP.</p> <p>BHANSA bi trebala u saradnji sa MVP da utvrdi koje su to informacije/podaci koje</p>

		<p>da nije dovoljno samo navesti da letenje (stranih) državnih vazduhoplova v/p BiH odobrava MIP (MVP), jer operativne ATS jedinice o ovoj aktivnosti saznaju samo iz FPL ali bez detalja koji se odnose na sve uslove pod kojima je odobrenje izdato kao ni detaljima same realizacije leta....npr. vanaerodromsko sletanje bez prethodnog sletanja na kontrolisani aerodrom u BiH). Neophodno je definisati proceduru koja će da sadrži uslove i način realizovanja ovakvih letova, obavezu dostavljanja obavještenja o izdavanju ili uskraćivanju svakog diplomatskog odobrenja pružaocu usluga. U vezi navedenog neophodno je pojasniti da li se obaveza iz člana 6.(stav 1) odnosi I na ove letove.</p>		<p>bi MVP trebalo da prosljedi BHANSA.</p>
19.	Miloš Komlenić	<p>Član 18 stav 7</p> <p>Komentar: Ponovljena odredba</p> <p>Obrazloženje: Identična odredba se nalazi u stavu (5) istog člana</p>	<p>Komentar se prihvća</p>	<p>Ponovljeni stav izbrisan</p>
20.	Miloš Komlenić	<p>Član 20 stav 6</p> <p>Komentar: Ponovljena odredba</p> <p>Obrazloženje: Identična odredba se nalazi u stavu (4) istog člana</p>	<p>Komentar se prihvća</p>	<p>Ponovljeni stav izbrisan</p>
21.	Miloš Komlenić	<p>Član 21 stav 1</p> <p>Komentar: Naziv predmetnog člana ne korespondira sadržaju odredbe iz stava (1) ovog člana</p> <p>Obrazloženje: Identična odredba se nalazi u stavu (4) istog člana</p>	<p>Komentar se prihvća</p>	<p>Izmjenjen naziv člana u „Vazduhoplovne priredbe“ U izradi je „Pravilnik o vazduhoplovnim priredbama“ koji će detaljno definisati ove aktivnosti, te je s toga u ovom pravilniku ih dovoljno spomenuti u kontekstu manifestacije a kada Pravilnik o vazduhoplovnim priredbama bude objavljen, ovaj pravilnik dopuniti sa referencama na pomenuti pravilnik.</p>
22.	Miloš Komlenić	<p>Član 21 stav 4(novi)</p> <p>Komentar: Potrebno pratiti logičan procedure koja predviđa podnošenje zahtjeva sa traženom dokumentacijom, odobravanje zahtjeva (ili odb ijanje), dostavljanje</p>	<p>Komentar se ne prihvća</p>	<p>Član 21. stav (5) obavezuje organizatora vazduhoplovne priredbe da popuni zahtjev za izdavanje NOTAM-a i pošalje ga NOF-u a Član 24. tačka d) navodi uskraćivanje odobrenja u</p>

		<p>odobrenja....objavljivanje. Takođe, praksa je pokazala da se dešavaju i situacije da podnosilac zahtjeva nakon dobijanja odobrenja od strane BHDCA za traženu aktivnost ne podnose zahtjev za izdavanje NOTAM-a, a svakako realizuju traženu aktivnost. S tim u vezi bilo bi neophodno da se u samom aktu kojim se odobrava neka aktivnost izričito navedu sve obaveze „operatora“ i poštovanje važećih propisa/pravila letenja.Smatram da bi u tom kontekstu bilo svrsishodno i da se odobrenje za predmetne aktivnosti salje i prema NOTAM birou (ili pružaocu usluga u vazdušnoj plovidbi koji će izvršiti distribuciju operativnim jedinicama).</p> <p>Obrazloženje: Izbrisana odredba /zadnja rečenica iz stava 1 ovog člana koja bi trebala da bude njegov treći stav</p>		<p>slučaju da organizator ne podnese zahtjev za izdavanje NOTAM-a. Takođe, u izradi je novi izgled i sadržaj odobrenja manifestacija koji će jasnije definisati uslove pod kojima se manifestacija može održati (između ostalog, zahtjev za izdavanje NOTAM-a, poništenje odobrenja, itd)</p>
23.	Miloš Komlenić	<p>Član 21 stav 4</p> <p>Komentar: Neophodna korekcija predmetnog stava</p> <p>Obrazloženje: U skladu sa prethodnim komentarom, potrebno je pojam „vazduhoplovna manifestacija“ zamijeniti sa „vazduhoplovna priredba“. Takođe, u slučaju da se prihvati prijedlog novog stava (prethodno predloženog) dopuna ovaj stav bi postao peti stav...</p>	Komentar se djelimično prihvaća	Naziv je promijenjen u vazduhoplovna priredba.
24.	Miloš Komlenić	<p>Član 22</p> <p>Komentar: Analogno prijedlogu za korekcije u članu 21, trebalo bi da se koriguje i procedura za „odobrenje radova iz vazduha“</p>	Komentar se djelimično prihvaća	Vidjeti obrazloženje za prijedlog izmjene Člana 21.
25.	Miloš Komlenić	<p>Član 23</p> <p>Komentar: Analogno prijedlogu za korekcije u članovima 21 i 22., trebalo bi da se koriguje i procedura za „odobrenje leta za bespilotnu letjelicu“</p>	Komentar se djelimično prihvaća	Vidjeti obrazloženje za prijedlog izmjene Člana 21.
26.	Sarajlija Muhamed, Aero centar Panorama , Bihac	<p>Član 21 stav 1</p> <p>Komentar: Prevelik rok za</p>	Komentar se prihvaća	Promijenjen je rok za registrovana

		<p>podnošenje zahtjeva od 20 radnih dana</p> <p>Obrazloženje: Mišljenja smo da taj rok podnošenja zahtjeva treba smanjiti jer tu nema i ne treba puno pametovati ako se aktivnosti (manifestacije) planiraju održavati na uredno registriranim letjelištima / terenima / aerodromima koja su u funkciji i gdje su i onako te aktivnosti gotovo u cijelosti već regulisane, definisane i odobrene kroz Priručnike o upotrebi tih letjelišta / terena / aerodroma i ne treba duplirati neke regule kad su već uređene. Veći rok ima smisla samo ako se sportske manifestacije planiraju održavati na prostorima koji nisu uredno registrovana letjelišta, tereni ili aerodromi. Ako Vam išta znači, u R.Hrvatskoj takav Zahtjev se podnosi svega 8 radnih dana prije početka manifestacije(?).</p>		<p>letilišta/terene/aerodrome</p> <p>Nakon objavljivanja „Pravilnika o vazduhoplovnim priredbama“ koji je u izradi, Pravilnik o odobravanju letova, kada je riječ o priredbama, će biti usaglašen sa istim.</p>
27.	Sarajlija Muhamed, Aero centar Panorama , Bihać	<p>Član 21 stav 4</p> <p>Komentar: U prednacrtu Pravilnika o odobravanju letova stoji da je dužnost organizatora sportske manifestacije da popuni i zahtjev za izdavanje (objavu) NOTAM-a. Iz našeg iskustva po pitanju padobraskih aktivnosti znamo da čak i ljudi iz tog NOTAM ureda u BiH različito tumače jedne te iste naše aktivnosti, jednom nam jave da NOTAM uopšte nije potreban (jer se aktivnost održava na registrovanom letjelištu gdje je i predviđena ta aktivnost, sa odobrenim i dozvoljenim visinama i dr. Po odobrenom Priručniku o upotrebi letjelišta i td.), a drugi put za gotovo identičnu stvar traže „dlaku u jajetu“ i izmišljaju „toplu vodu“ (sreća pa se za taj NOTAM zahtjev ne plaća naknada). Mislimo da bi tumačenje trebalo biti isto i jedinstveno bez obzira ko od osoblja nam se javi na telefon. Praksa nam govori da upravo od toga ko nam se javi i kontaktira nas iz Notam ureda u BiH, zavisi da li treba izdati (objaviti) NOTAM ili ne, a to nama može poslije predstavljati problem zbog kršenja ili ne kršenja Pravilnika o</p>	Komentar se ne prihvća	<p>Podnosioc zahtjeva za održavanje vazduhoplovnih priredbi je obavezan podnijeti zahtjev za objavu NOTAM-a, što će ubuduće biti i sastavni dio unificiranog odobrenja koje je u izradi, za ovu vrstu aktivnosti.</p>

		<p>odobravanju letova. Pravilnik o NOTAM-u također definiše kada treba a kada ne treba izdati (objaviti) NOTAM u vezi padobranskih skokova (termin je veće i manje padobranske aktivnosti, što je neprecizno, diskutabilno i može se različito tumačiti), te bi trebalo uopšte razmisliti o tome da li treba stav 4 člana 21 prednacrtu uopšte tu da stoji. I onako to (treba da) reguliše Pravilnik o Notam uredu BiH, samo što u tom Pravilniku to treba bolje precizirati da nema nedoumica ni kod nas, ni kod osoblja Notam ureda BiH, a niti kod BHDCA.</p> <p>Obrazloženje: Obrazloženo već u komentaru</p>		
28.	J.P. Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	<p>Član 3. stav 1. tačka b)</p> <p>Komentar: Potrebno dopuniti pojam državni zrakoplovi</p> <p>Obrazloženje: U pravnoj teoriji, kao državni zrakoplovi prepoznati su zrakoplovi na specijalnim misijama, zrakoplovi koji se kroiste za prevoz humanitarnih pošiljki, zrakoplovi za opskrbljivanje hranom i osnovnim životnim namenicama udaljenih državnih područja, zrakoplovi namijenjeni za potragu i spašavanje, zrakoplovi namijenjeni za geološka istraživanja.. . U cilju pravnog preciziranja svih vidova državnog zrakoplovstva, predlažemo da se gore navedeni zrakoplovi navedu kao državni zrakoplovi.</p>	Komentar se ne prihvaća	Član 3., tačka b) „Čikaške konvencije“ definiše državne vazduhoplove: „Vazduhoplovi korišćeni u vojne, carinske i policijske svrhe se tretiraju kao državni vazduhoplovi“
29.	J.P. Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	<p>Član 4.</p> <p>Komentar: Predlažemo brisanje člana 4. Pravilnika koji utvrđuje usklađenost Pravilnika sa višim aktima.</p> <p>Obrazloženje: U nomotehničkom smislu u Pravilniku kao podzakonskom aktu nema mjesta za “utvrđujuće članove”.</p>	Komentar usvojen	
30.				

<p>31.</p>	<p>J.P. Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Član 5.</p> <p>Komentar: <i>Odobrenje za letenje vojnih zrakoplova izdaje Ministarstvo odbrane BiH</i></p> <p>Obrazloženje: <i>Vojni zrakoplovi su također državni zrakoplovi i odobrenje za letenje vojnih zrakoplova daje Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine, pa predlažemo da se u cilju izbjegavanja bilo kakvih nejasnoća u primjeni utvrdi da odobrenje za vojne letove daje Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine.</i></p>	<p>Komentar se ne prihvaća</p>	<p>Odobrenje za letenje vojnih vazduhoplova, koji spadaju u kategoriju državnih vazduhoplova izdaje Ministarstvo vanjskih poslova (Član 7. stav (6) Zakona o vazduhoplovstvu BiH)</p>
<p>32.</p>	<p>J.P. Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Član 7.</p> <p>Komentar: <i>Predložena odredba je neprecizna</i></p> <p>Obrazloženje: <i>Smatramo da je odredba člana 7. Pravilnika neprecizna, jer se osiguranje od odgovornosti za štetu načinjenu putnicima, prtljagu i teretu i trećim licima odnosi na civilne zrakoplove, tj. avioprevoznike koji obavljaju komercijalni zračni prevoz uz naknadu, a ne na državne zrakoplove (carinske, policijske, vojne zrakoplove) i zrakoplove koji se koriste za prevoz lica koja uživaju poseban status. S obzirom da prednacrt Pravilnika ne pravi delimitaciju civilnih i državnih zrakoplova, predlažemo da se izvrši preciziranje na način da se utvrdi da se obavezno osigunje zrakoplova za štetu odnosi na civilne zrakoplove, a ne odnosi se na državne zrakoplove.</i></p>	<p>Komentar se ne prihvaća</p>	<p>Član 2. „Područje primjene“, regulative EU br. 785/2004 od 21. aprila 2004 godine, tačno definiše na koga se odnosi ova regulativa. Podjela na civilne i državne vazduhoplove je definisana Članom 5. Pravilnika</p>
<p>33.</p>	<p>J.P. Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Član 8. generalno i član 8. stav 1. tačka i)</p> <p>Komentar: <i>Za vojne letove nije potrebno pribaviti odobrenje od</i></p>	<p>Komentar se ne prihvaća</p>	<p>U Pravilniku je navedena ICAO definicija generalne avijacije.</p>

		<p>strane BHDCA. Potrebno je precizirati pojam "leta generalne avijacije"</p> <p>Obrazloženje: U ovom propušteno je navesti da za vojne letove nije potrebno pribaviti odobrenje od strane BHDCA. Predlažemo da u članu 8. stav 1. tačka i) izvršite preciziranje na način da utvrdite da li se pod letovima generalne avijacije podrazumijevaju isključivo privatni nekomercijalni letovi ili se i drugi letovi mogu podvesti pod pijam "leta generalne avijacije"</p>		
34.	J.P. Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	<p>Član 10.</p> <p>Komentar: Potrebno utvrditi koje izmjene iziskuju izdavanje novog odobrenja BHDCA.</p> <p>Obrazloženje: Predlažemo da se u Pravilniku itvrdi koje promjene iziskuju izdavanje novog odobrenja BHDCA, npr. u slučaju kada charter prevoznik zbog kvara zrakoplova koristi zrakoplov drugog charter prevoznika is l.</p>	Komentar se ne prihvaća	Odobrenje važi za navedenu rutu, vremenski period, tip i registraciju vazduhoplova. Novi izgled i sadržaj odobrenja koji je u pripremi i biće u upotrebi nakon objavljivanja ovog Pravilnika, će definisati sve neophodne informacije (rok važenja, uslove i slučajeve u kojima operator mora podnijeti zahtjev za novo odobrenje), tako da će i operativni centri aerodroma imati sve to na uvid.
35.	J.P. Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	<p>Član 11.</p> <p>Komentar: Smatramo da predložena odredba ne odgovora potrebama savremenog aviosaobraćaja, te predlažemo da se utvrdi da se odobrenje može pribaviti i za dane vikenda i dane praznika.</p> <p>Obrazloženje: Predložena odredba već je sadržana u Pravilniku o odobravanju letova ('Službeni glasnik BiH, broj: 50/13). Praksa je pokazala da je najveća manjkavost sadržana u slučaju zahtjeva za jedan let (neredovni zračni prevoz) koji se može uputiti dan prije planiranog leta. Postavlja se pitanje, kako će aerodromski operator dobiti odbobrenje, npr. za</p>	Komentar se ne usvaja	Postojećom sistematizacijom i pravilnicima BHDCA nije utvrđen rad pojedinih službi u dane vikenda i praznika

		<p><i>nedjelju, ako je zahtjev upućen u petak iza 17.00h ili u subotu, te predlažemo da se utvrdi da se odobrenje može pribaviti i za dane vikenda i dane praznika</i></p>		
36.	J.P. Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	<p>Član 12.</p> <p>Komentar: Ne navoditi u zakonskom podaktu e-mail adresu</p> <p>Obrazloženje: S obzirom da nije uobičajeno da se u podzakonskim aktima navode e-mail adrese, jer se zbog eventualne promjene e-mail adrese nepotrebno stvara obaveza za izmjenu osnovnog teksta Pravilnika, predlažemo da se u konačnom tekstu Pravilnika izvrši upućivanje na web stranicu BHDCA.</p>	Komentar se ne prihvaća	Razumijemo sugestiju ali navedeni e-mail se nije mijenjao zadnjih 10 godina i nije planirano da se mijenja u skorijoj budućnosti !
37.	J.P. Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	<p>Član 17.</p> <p>Komentar: Pravilnika u suprotnosti sa Multilateralnim sporazumom o uspostavljanju zajedničke europske zrakoplovne oblasti (ECAA) objavljenim u Službenom glasniku BiH – Međunarodni ugovori, broj 10/07</p> <p>Obrazloženje: Smatramo da je član 17. Pravilnika u suprotnosti sa Multiateralnim sporazumom o uspostavljanju zajedničke europske zrakoplovne oblasti (ECAA), kojim se Bosna i Hercegovina na kraju drugog tranzicijskog perioda obavezala u Članu 3. tač. ii i iii Protokola II između EU i Bosne i Hercegovine kojim je utvrđeno: "Zrakoplovnim prevoznicima Zajednice bit će dozvoljeno da ostvaruju neograničena prometna prava između tačaka u Bosni i Hercegovini i drugim udruženim stranama i bit će im dozvoljeno da prelaze u bilo kojoj tački sa jednog zrakoplova na drugi, pod uvjetom da je let dio</p>	Komentar je usvojen	

		<p>usluge koja opslužuje tačku u nekoj državi članici i EZ i „Zrakoplovnim pijevoznicima licencinim od strane Bosne i Hercegovine bit će dozvoljeno da ostvaruju neograničena prometna prava između tačaka u različitim državama članicama EZ i bit će im dozvoljeno da prelaze u bilo kojoj tački sa jednog zrakoplova na drugi pod uvjetom da je let dio usluge koja opslužuje neku tačku u Bosni i Hercegovini.”</p> <p>Navedenim ECAA sporazumom Bosna i Hercegovina se obavezala da pihvati uslove šeste, sedme, osme i devete zračne slobode, tj. da izvrši potpunu liberalizaciju tržišta. imajući u vidu navedeno, smatramo da je Član 17. Pravilnika u suprotnosti sa odredbama ECAA sporazuma</p>		
38.	Vazduhoplovni servis Republike Srpske	<p>Član 10.</p> <p>Komentar: Prijedlog da se od odobravanja aerodromskog slota pored BHDCA, takođe i od strane operativnih centara aerodroma izuzmu vazduhoplovi generalne avijacije do 5700 kg za sopstvene i nekomercijalne letove.</p> <p>Obrazloženje: Smatramo da ova kategorija vazduhoplova ne predstavlja operativnu smetnju za normalan rad aerodroma. Aerodromi su svakako u koordinaciji sa matičnom ARO kancelarijom i mogu da prate dolazeći saobraćaj ove kategorije.</p>	Komentar se ne prihvća	Aerodromski slotovi su u isključivoj nadležnosti aerodroma. Aerodromi u skladu sa svojim kapacitetima i radnim vremenom izdaju slotove.
39.	Vazduhoplovni servis Republike Srpske	<p>Član 20. stav 2</p> <p>Komentar: Saglasni smo da za sve VFR letove do FL100 nema potrebe za saglasnost od strane BHDCA i dodatno predlažemoda se takođe do FL195 ne uvodi ograničenje za potrebnu saglasnost ukoliko je vazduhoplov opremljen transponderom,</p>	Komentar se prihvća	(3) VFR letovi u vazdušnom prosotru BiH, iznad nivoa leta 100, mogu se izvršavati bez prethodno pribavljenog odobrenja BHDCA, ukoliko je vazduhoplov opremljen opremom za komunikaciju i navigaciju u skladu sa Članom 50.

	<p><i>dvosmjernom radio vezom i kiseoničkim sistemom.</i></p> <p>Obrazloženje: <i>Za moderne vazduhoplove generalne avijacije a naročito turbo-prop avione, FL100 kao maksimalan je neekonomičan a pribavljanje saglasnosti predstavlja operativnu prepreku (naročito u vrijeme vikend) za izvršenje ad-hoc VFR letova.</i></p>		<p>Naredbe o pravilima letenja vazduhoplova (Sl. glasnik BiH 52/13) i kiseoničkim sistemom.</p>
--	--	--	---